

GÖRÜŞLER

SEKİZ YILLIK ZORUNLU EĞİTİM

On beşinci Milli Eğitim Şurasında çağdaş eğitim açısından çok önemli kararlar alınmış, umutlanılmıştı. Bu kararlardan belki de en önemlisi ilköğretimin 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim olarak uygulanması ve sonuçta tek bir diploma uygulanması ve sonuçta tek bir diploma verilmesinin doğruluğunu yansıyordu. Buna ek olarak okul öncesi eğitimin önemi uygulanıyor, 2 yıllık okul öncesi eğitimin yakın gelecekte ilköğretim bünyesine alınarak yaygınlaştırılmasının gerekliliği vurgulanıyordu. Dokuzuncu sınıfın rehberlik ve yönelme basamağı olarak görüldüğü kararlarda 18 yaşına kadar 11 yıllık zorunlu eğitime geçilme beklentisi dile getiriliyordu.

Çocukluk çağının eğitimle doyurulup zenginleştirilmesinin gerekliliğini tartışmaya dahi gerek yoktur. Tartışılan tek nokta çocukluk çağının kaç yaşa kadar uzatılacağıdır.

Ülkemizin imzaladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi 18 yaşın altını çocuk kabul etmektedir. Yine 1992 yılında onaylanan 59 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü -İLO- Sözleşmesi 15 yaşından küçüklerin iş yerinde çalıştırılmayacağını hükme bağlamaktadır. Görüldüğü gibi uymayı kabul ettiğimiz her iki sözleşmede de çocukların en az 15 yaşına kadar koşulsuz, kesintisiz eğitim hakkı kabul edilmiştir.

Gelişmiş ülkelerin hiçbirinde ilköğretim 5 yıl ile sınırlı kalmamaktadır. Buna koşut olarak gelişmiş ülke çocukları daha çok ve kaliteli eğitim olarak ruh ve beden sağlıklarına uygun programlarla yetiştirilmektedir.

Bu olanağı bulamayan, ya da bu koşulların yaratılmadığı çocuklar ise yarışmacı dahi olamayacakları bu kulvarı ezik, öfkeli kırgın ve umarsız bir şekilde izleyecektir.

Mantık, çocukları sağlıklı gelişime bilgi birikimine, çağdaşlığa götüreceği yolda hiçbir özveriden kaçınmamak gerektiğini göstermektedir. Ancak bu konunun halâ tartışılıyor olması, süregiden engellenme çabaları, çeşitli çıkar çatışmaları nedeniyle konunun saptırılabilmesi gözlenmektedir. Bu nedenle ruhsal açıdan ilköğretimin 8 yıla çıkartılmasının önemi bir kez daha kısaca gözden geçirilecektir.

5 yıllık ilkokulu bitiren çocukların büyük bir kısmı 11-12 yaşlarındadır. Bu dönem bilindiği gibi ruhsal gelişim basamakları açısından ergenlik döneminin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Bu yaşlarda çocuklarda yoğun hormonal değişiklikler olmakta, beden imgeleri değişmekte, sakarlaşmakta, ilgileri ve zihinsel yetileri çeşitlenmekte ve zenginleşmektedir. Bu denli hızlı ve yoğun değişiklikler yaşayan çocuklar fiziksel ve ruhsal örselenmelere çok açıktır. Bu dönem çocukların kendilerini ve yetilerini tanımaya başladığı bir çağdır. Kendini tanıyacak, başkalarına da tanıttacaktır. İşte bu dönemde çocuklara onların düşünce ufuklarını geliştirecek, yeteneklerini zorlamayacak bir eğitimin verilmesi şarttır. Daha henüz ilgi ve becerileri belirginleşmemiş, neyi yapabileceği neyi yapamayacağı anlaşılamamış bir çocuğu, eğitimden uzaklaştırmak ya da tek yönlü bir eğitim vermek koca bir çınar olabilecek fidanı bodur bir çalıya ya da yanlış budanıp kısırlaştırılan bir ağaca döndürmeye benzer. O serpilip filizlenecektir ki hangi dalının güçlü olduğu anlaşılacaktır. Bize düşen onu her yönüyle sağlıklı beslemek, gelişimi için gerekli tüm koşulları ona sunabilmektir.

Yapılan istatistikler 100 çocuktan sadece 65 inin orta öğretime devam ettiğini göstermektedir. Bu oranın büyük bir kısmını ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Kız çocukların okula gönderilme oranı zorunlu ilkokul eğitiminin sonunda çok büyük bir düşüş göstermektedir. Orta öğretime devam eden kız çocuklarının önemli bir bölümü de meslek okullarına yönlendirilmektedir. Tek başına bu görünüm bile temel eğitimin en az 8 yıl olması için yeterli bir nedendir.

Bu dönem zihinsel gelişim basamakları açısından "soyut düşüncenin" geliştiği çok önemli bir evre olarak bilinir. Çocuk artık neden ve niçinleri anlamaya, niyet temelli yargılamalar yapmaya, sorgulamaya başlamıştır. Bu dönemde ne kadar çok çeşitli düşünce olanakları sunarsak bağınazlıktan o kadar uzaklaştırmış, köktenci, saldırgan ve kaba güce dayalı çözümlerden o kadar kurtarmış olabiliriz. Çocuk ancak soru sorabilme başarısını gösterdikten sonra yanıt arama becerisini sergileyebilecektir. Bu dönemde sorularının engellenmesi ya da kısır, sağlıksız yanıtlarla geçiştirilmesi bu özellikleri içeren bir geleceğin hazırlanması demektir.

Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi : 3(3) 1996

Ortaokul bağımsızlığa yavaş geçişin yaşandığı bir ortamdır. İlkokulda daha korumacı, neredeyse tek bir öğretmenle olan yaşantı burada farklı öğretmenler farklı yöntemler ve beklentilerle zenginleşecektir. İlkokulda çocukların yetenekleri öğretmenlerinin ilgi ve becerisiyle sınırlıdır. Ancak evde ilgilenilen ve önemsenen çocukların özelliklerinin ayırımına varılabilir. Oysa orta okuldaki bu çeşitlilik çocukların tanınmaları açısından daha geniş olanaklar sağlamaktadır. Bu nedenle her çocuğun bu aşamadan geçmesi tartışmasız bir koşuldur.

Çağımız bilgi çağıdır. Bu çağda fiziksel gücünü beyin gücüne dönüştüren kişiler ve toplumlarla öne geçmektedir. Meslekler daha özel konularda uzmanlaşmış elemanlara gereksinim duymaktadır. Bireyin toplum içinde yadırganmadan ezilmeden, üretken ve onurlu bir biçimde yaşamını sürdürebilmesi için artık daha uzun ve nitelikli bir eğitim şarttır. Buna ulaşabilmek ve ulaştırabilmek ise hepimizin yılmadan coşkuyla ve inançla başarmak zorunda olduğu bir ödevdir.

Psk. Doç. Dr. Ferhunde Öktem

DUYURU

Yazarların dergiye gönderdikleri yazılarıyla birlikte, yazının kayıtlı olduğu disketi de göndermeleri değerlendirmeyi hıllandıracaktır. Disketler daha sonra geri verilecektir. Bilgilerinize sunulur.

Yayın Kurulu